

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Antonín Dvořák

Anotace Prezentace seznámí žáky se životem a dílem Antonína Dvořáka. si žáci zopakují znalosti z předchozích hodin, eventuálně učivo z nižších ročníků. V průběhu si nově získané informace zopakují zábavnou formou.

Jazyk Čeština

Očekávaný výstup

Žák se orientuje ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si zpěvnost a jedinečnost děl českých hudebních skladatelů.

V úvodu

krásu,

Základní škola a Mateřská škola, Otnice, okres Vyškov

Mgr. Drahomíra Floriánová

Číslo a název klíčové aktivity: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

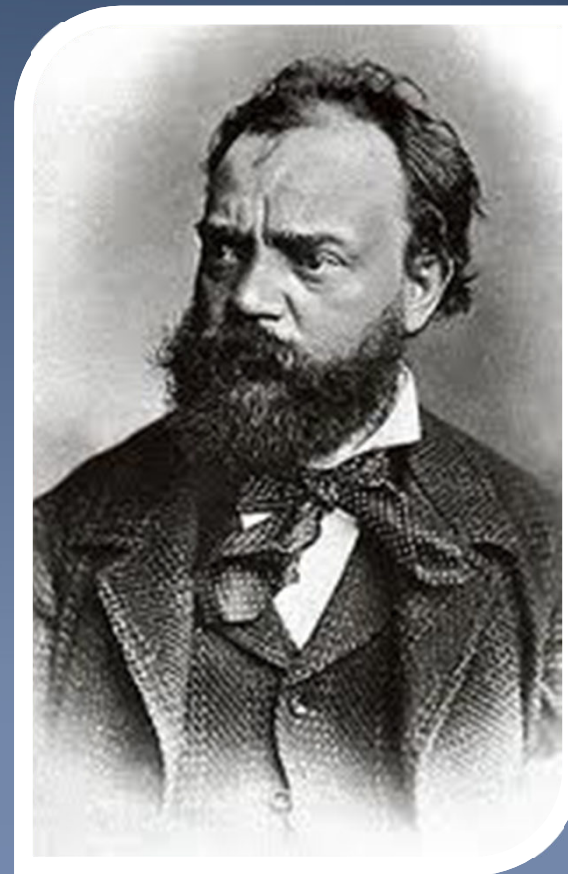
Interní číslo: **VY_32_INOVACE_HV.DF.5.04**

Antonín Dvořák

* 8.9.1841 v Nelahozevsi

† 1.5.1904 v Praze

Národy, které se mohou pochlubit uměním – doufejme – nikdy nezahynou, i když jsou sebemenší... Umělec má také svou vlast, k níž musí lnout pevnou vírou a vřelým srdcem.

Antonín Dvořák

Život Antonína Dvořáka

- ☞ Byl jeden z nejvýznamnějších hudebních skladatelů všech dob a je světově nejproslulejším a nejhranějším českým skladatelem vůbec
- ☞ Narodil se a vyrůstal v Nelahozevsi
- ☞ Jeho otec byl řezníkem, hostinským a také hráčem na citeru
- ☞ Měl mimořádný hudební talent (hrál na housle, klavír, varhany)
- ☞ V šestnácti letech odešel do Prahy studovat varhanickou školu, zároveň hrál na violu v orchestru Prozatímního divadla pod vedením Bedřicha Smetany
- ☞ Kvůli zvýšení příjmu mladý Dvořák poskytoval lekce hry na klavír, a tak se seznámil se svou budoucí manželkou Annou Čermákovou, se kterou měl devět dětí (tři v mládí zemřely)
 - Roku 1884 byl pozván do Londýna, aby dirigoval svou Stabat Mater, vokálně-instrumentální dílo, složené po smrti jedné z jeho dcer, měl obrovský úspěch a do Londýna se vrátil ještě několikrát
 - Na základě všech úspěchů získal doktorát v Praze a Cambridge
- ☞ 1892-1895 pobýval v USA jako ředitel Americké národní konzervatoře v New Yorku, pobyt mu přinesl další pocty a definitivně i světovou proslulost
- ☞ 1901 se stal profesorem na pražské konzervatoři, kde vychoval řadu významných českých skladatelů (Oskar Nedbal a Josef Suk starší)
- ☞ Dvořákovy šedesáté narozeniny v roce 1901 se staly národní událostí
- ☞ Antonín Dvořák zemřel po pěti týdnech nemoci na srdeční selhání, stalo se tak 1. 5. 1904 ve 12 hodin, byl pohřben na Vyšehradském hřbitově

Citera

Co je to viola?

Obrázky z mládí

Přiřaďte popisky k obrázkům

Rodný dům, dobové foto

Prozatímní divadlo

Sestry Čermákovy

Rodná světnice, dobové foto

Dvořákovi rodiče s rodinou

Manželská fotografie A. D.

A. D. se svou ženou

Perličky ze života I

Původně jsem se zamiloval do své žáčky Josefíny Čermákové, ta ale neopětovala mé city a vdala se za V. Kounice. V roce 1873 jsem se oženil s její mladší sestrou, Annou.

Matce Václava Kounice, Eleonoře, věnovala svou Babičku B. Němcová

Po narození syna Otakara a dcer Josefky a Růženky pro nás přátelé uspořádali finanční sbírku.

Můj žák, Josef Suk, se seznámil a později oženil s mou dcerou Otílií a stal se tak mým zetěm.

Můj roční plat v Americe činil 15 tisíc dolarů, třicetinasobek toho, co jsem měl v Praze.

Kvůli problémům s vyplácením honoráře v New Yorku jsem se vrátil do Prahy. Svou roli ale sehrála i má stoupající prestiž v Evropě a stesk po domově.

Moje operní prvotina Alfred se za mého života nikdy nehrála

Moje druhá opera, Král a uhlíř, byla v Prozatímním divadle shledána za nehratelnou. Musel jsem ji přepracovat.

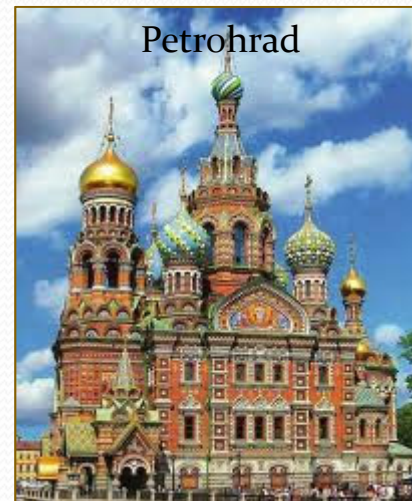
Cesty Antonína Dvořáka

- Antonín Dvořák často cestoval
- Navštívil celou řadu evropských, ale i mimo evropských zemí a měst

Royal Albert Hall v Londýně

Petrohrad

New York city

Vídeň

Budapešť

Dílo - inspirace

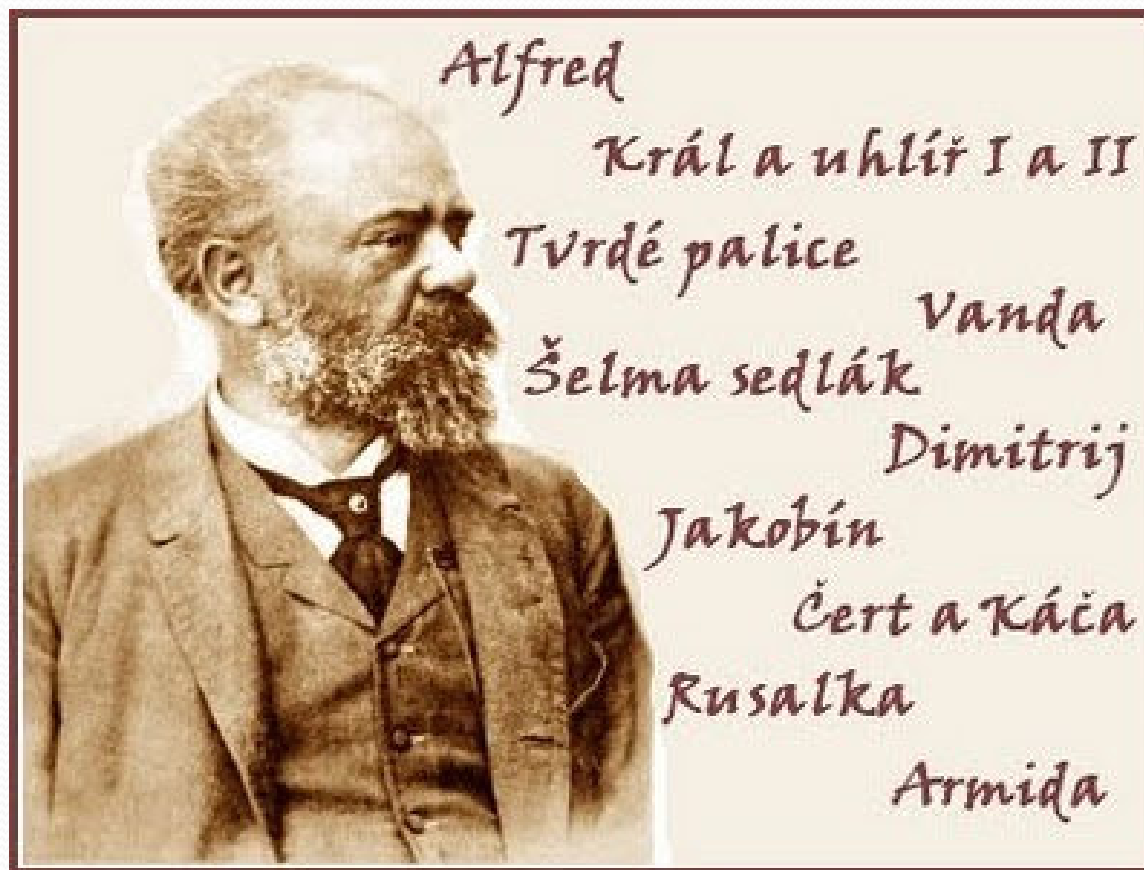
- ∞ Dvořák začal skladatelskou dráhu velmi brzy
- ∞ Úspěšně se uplatnil i jako dirigent svých skladeb
- ∞ Dvořákovo dílo zahrnuje téměř všechny myslitelné hudební formy: od symfonií, symfonických básní, rapsodií, serenád a instrumentálních koncertů přes nejrůznější žánry hudby komorní, písňové cykly, sbory a opery až po velká vokálně instrumentální díla kantátová a oratorní
- ∞ V orchestru Prozatímního divadla se seznámil se světovou operní literaturou i tvorbou Bedřicha Smetany
- ∞ V jeho tvorbě se objevily vlastenecké náměty
- ∞ Při svém americkém pobytu se inspiroval hudbou černošskou a indiánskou, což se projevilo v jeho 9. symfonii, zvané Novosvětská

Zopakuj si, co některé názvy hudebních forem, znamenají.

Opery Antonína Dvořáka

Která z oper Antonína Dvořáka je nejznámější a o čem vypráví?

Rusalka

– opera o třech jednáních

Rusalka

Vodník – Eduard Haken

Kdo byl Eduard Haken?

Rusalka

- ☞ Vodníkova dcera Rusalka je smutná, protože se zamilovala do prince, který často přichází k jezeru.
- ☞ Rusalka se touží stát člověkem a získat lidskou duši, aby mohla být svému milému stále nablízku.
- ☞ Vodník ji ale před světem lidí varuje. Ona si však nápad nedá vymluvit. Vodník ji tedy pošle za ježibabou, aby Rusalce pomohla.
- ☞ Ježibaba souhlasí, že Rusalku promění v lidskou dívku, ale žádá si za to nemalou cenu – v lidské podobě bude Rusalka němá, a pokud si nedokáže udržet princovu lásku, stane se navěky bludičkou.
- ☞ Princ na lovu přijíždí k jezeru, kde nachází němou Rusalku a odvádí si ji na svůj zámek.
- ☞ Na zámku jsou v plném proudu přípravy na princovu svatbu s Rusalkou. Přijíždí i cizí kněžna. Princ podlehne její ohnivě smyslnosti, tolik odlišné od Rusalčiny chladné krásy, a zamiluje se do ní.
- ☞ Rusalka se vrátí ke svému jezeru. Je teď bludičkou, lákající poutníky do bažin a smutní nad svým osudem.
- ☞ Ježibaba jí nabízí východisko – pokud zabije toho, kdo jí ublížil, stane se opět vodní vílou.
- ☞ Rusalka však odmítá, protože prince stále miluje.
- ☞ Ale ani princ není šťastný. Exotická kněžna ho odmítla a on teď bloudí kolem zámku a hledá ztracenou lásku. Vrací se k jezeru a volá Rusalku.
- ☞ Ta se mu zjevuje, ale varuje jej – její polibek mu přinese smrt. On však nechce bez ní dál žít a vrhá se do její smrtící náruče.
- ☞ Rusalka princovu krev neprolila, ale i tak zůstává navždy bludičkou. Princovi v posledních slovech opery všechno za jeho lidskou lásku promíjí.

Jak se nazývá nejznámější árie z opery Rusalka?

Skrývačka

	O	Z	A	L	F	R	E	D	Y
									P
Í		L	H	U	A	L	Á	R	K
Ř									
A	K	T	V	R	D	É	P	A	L
I									
C	E	V	A	N	D	A	O	J	A
K									
O	B	Í	N	A	R	M	I	D	A

Najdi 6 Dvořákových oper.

Další dílo Antonína Dvořáka

- ∞ Napsal celkem devět symfonií - nejhranější je 9. symfonie, zvaná **Novosvětská**
- ∞ Několik symfonických básní - **Vodník, Polednice, Zlatý kolovrat**
- ∞ Velké skladby instrumentální - **Slovanské tance**
- ∞ Vokální a vokálně-instrumentální **Stabat Mater, Svatá Ludmila, Rekviem, Te Deum**
- ∞ Množství komorních skladeb - nejznámější je **Smyčkový kvartet F dur**, zvaný **Americký**
- ∞ Pět koncertů - houslový, violoncellový a klavírní
- ∞ Písně - **Biblické písně**, sbory, **Moravské dvojzpěvy**
- ∞ Klavírní skladby - orchestrální verze **Slovanských tanců**

LARGO
Z IX. SYMFONIE „Z NOVÉHO SVĚTA“
ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)
ARR. LAD. LÁSKA

Jaké dílo českého spisovatele vám připomínají názvy symfonických básní?

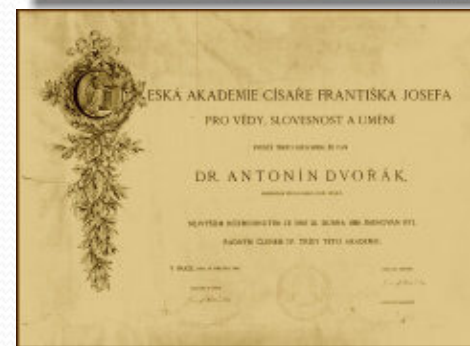
Na pohřbu kterého českého prezidenta se hrálo Dvořákovo Te Deum?

Vyznamenání a ocenění

- ☞ rytíř Řádu železné koruny
- ☞ čestný doktor Univerzity Karlovy
- ☞ čestný doktor hudby univerzity v Cambridge
- ☞ umělecký ředitel konzervatoře v Praze
- ☞ umělecký ředitel Národní hudební konzervatoře v New Yorku
- ☞ čestný člen Královské filharmonické společnosti v Londýně
- ☞ dopisující člen holandské Jednoty pro podporu hudebního umění
- ☞ člen České akademie věd a umění
- ☞ čestný člen Filharmonické společnosti v Budapešti
- ☞ čestný člen Společnosti přátel hudby ve Vídni
- ☞ čestný člen Filharmonické společnosti v New Yorku
- ☞ čestný člen Glasbena Matica v Ljubljani
- ☞ první dirigent České filharmonie
- ☞ a mnohých dalších

Ve kterých zemích se dostalo Dvořákovi významného ocenění?

Osmisměrka

N	P	I	J	Z	L	E	N	I	X	W	S
K	O	R	A	K	M	U	E	D	E	T	L
V	L	V	O	D	N	Í	K	S	A	L	O
A	E	C	O	T	P	U	Z	B	M	R	V
R	D	A	N	S	I	T	A	R	U	P	A
T	N	V	E	M	V	T	P	S	F	J	N
E	I	Z	B	A	M	Ě	A	X	A	T	S
T	C	I	N	A	G	L	T	K	C	O	K
F	E	D	T	I	K	U	O	S	T	B	É
D	A	E	T	A	M	B	C	A	K	F	T
U	R	E	K	V	I	E	M	R	G	Á	A
R	U	P	B	N	A	F	L	G	E	C	N

Najdi deset děl
Antonína Dvořáka.

Perličky nejen ze života II

Dne 20. 7. 1969 při přistání kosmické lodi Apolla 11 na Měsíci se prý hrála moje Novosvětská symfonie.

Mou velkou zálibou bylo chování holubů. Několik jsem jich dostal i od anglické královny.

Trpěl jsem agorafobií, tzn. strachem z otevřených prostor, náměstí, rušných ulicí apod. Ke konci života se moje nemoc zhoršovala.

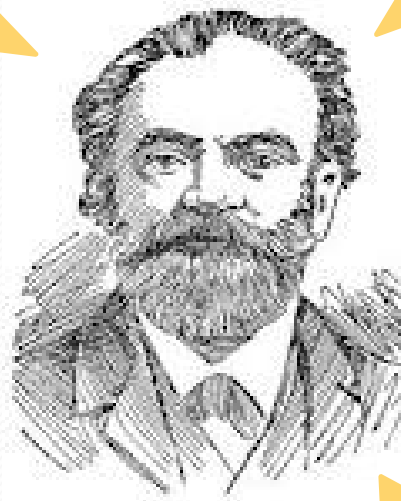
Rád a často jsem kouřil, nejraději dýmku. Kdo komponuje, musí kouřit.

Velmi jsem obdivoval lokomotivy. „Všechny svoje symfonie bych dal za to, kdybych vynalezl lokomotivu.“

Říká se, že jsem se vyučil l řeznickému řemeslu. Ale věřte, že to není pravda.

Často se stávalo, že jsem si své hudební nápady zaznamenával na manžety u košile.

Měl jsem ve zvyku vstávat velmi brzy (třeba i kolem páté hodiny ranní) a po procházce zasednout k práci na právě rozepsaném díle.

Zdroje

- ⌘ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Citera>
- ⌘ http://cs.wikipedia.org/wiki/Anton%C3%ADn_Dvo%C5%99%C3%A1k
- ⌘ http://commons.wikimedia.org/wiki/File:NSRW_Antonin_Dvorak.png
- ⌘ <http://www.antonin-dvorak.cz>
- ⌘ <http://home.zcu.cz/~jhrabak/ins/prehledsmajliku.html>
- ⌘ <http://barancicova.cz/clanky/antonin-dvorak/antonin-dvorak.html>
- ⌘ http://www.google.cz/imgres?q=anton%C3%ADn+dvo%C5%99%C3%A1k&hl=cs&biw=1486&bih=763&tbm=isch&tbnid=UCJ5XfM_W3uAOM:&imgrefurl=http://www.antonin-dvorak.cz/zivot/rodina&docid=7FpvlNTVxfaT7M&imgurl=http://www.antonin-dvorak.cz/images/rodina/AD_a_skupina_Vysoka_1894.JPG&w=600&h=372&ei=EoM4T8
- ⌘ <http://www.antonin-dvorak.cz/zivot/rodina>
- ⌘ <http://operaplus.cz/operly-antonina-dvoraka-i-marny-boj-o-uznani/>
- ⌘ <http://www.google.cz/imgres?q=petrohrad&start=262&hl=cs&biw=1486&bih=763&gbv=2&tbm=isch&tbnid=dCpxy2cnPqdgM:&imgrefurl=http://www.travel2002.cz/694-petrohrad-klenot-na-neve.html>
- ⌘ <http://www.antonin-dvorak.cz/zivot/vyznamenani>
- ⌘ <http://www.anolisphoto.cz/index.php?menu=12&zobrazdetail=1&idclankunovinka=21&vybranyrok=2006>
- ⌘ http://www.google.cz/imgres?q=anton%C3%ADn+dvo%C5%99%C3%A1k&hl=cs&biw=1486&bih=763&gbv=2&tbm=isch&tbnid=VC_6rdOaY_sf4M:&imgrefurl=http://www.praguecityline.cz/osobnosti-prahy/antonin-dvorak-autor-skladby-ktera-standula-namiesici&docid=albadGaC1XgACM&imgurl=http://www.praguecityline.cz/wp-content/gallery/antonin-dvorak
- ⌘ <http://www.veslavkove.cz/kultura/rusalka-zaznela-pod-hvezdami.aspx>
- ⌘ <http://www.mestasveta.wz.cz/viden.htm>
- ⌘ <http://www.google.cz/imgres?q=Budape%C5%A1t&hl=cs&biw=1676&bih=860&gbv=2&tbm=isch&tbnid=wADLhGimKvZl1M:&imgrefurl=http://www.ckvoma.cz/88/poznavaci-zajezd/rakousko-slovensko-madarsko/metropole-na-dunaji-bratislava--budapest>
- ⌘ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rusalka>